

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ - 20

Max Marks – 20

સૂચના

- (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ગુણ તેની સામે આપેલા છે.
- (2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પૃષ્ઠ ઉપર આપનું નામ ,અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

- 1) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લગભગ 40 60 શબ્દોમાં આપો. (2)
  - a) મનુષ્યના વિકાસમાં શિકાર યુગનો ફાળો જણાવો. (જુઓ પ્રકરણ -0)
  - b) ભીમબેટકા ગુફાની ચિત્રકળાનું વિશ્લેષણ કરો. (જુઓ પ્રકરણ 0)
- 2) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લગભગ 40 60 શબ્દોમાં આપો. (2)
  - a) ઉત્તર ભારત અને દક્ષિણ ભારત ભૌતિક સ્વરૂપે એકબીજાથી અલગ છે. તેમ છતાં તેમની પોતાની અલગ વિશેષતા છે. કોઈપણ બે મુદ્દા લખો.(જુઓ પ્રકરણ 9)
  - b) તમારા સમુદાયમાં વરસાદ સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવનને કેવીરીતે અસર કરે છે.? (જુઓ પ્રકરણ 18)
- 3) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લગભગ 40 60 શબ્દોમાં આપો. (2)
  - a) ભારતનું બંધારણ સંઘાત્મક છે. પણ તેની આત્મા એકાત્મક છે. આ વિધાનના સમર્થન આપતાં બે ઉદાહરણ આપો. (જુઓ પ્રકરણ 15)
  - b) બંધારણનો કયો સુધારો અને કેવીરીતે ભારતમાં મહિલા સશક્તિકરણનો માર્ગ મોકળો કર્યો છે. ? કારણ આપી સમજાવો. (જુઓ પ્રકરણ 18)
- 4) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લગભગ 100-150 શબ્દો માં આપો. (4)
  - a) સંગમયુગ તેમજ તેની ઉપલબ્ધિઓની વિવેચાત્મક સમીક્ષા કરો.
  - b) પ્રદેશવાદને ભારતની રાષ્ટ્રીય એકતાના માર્ગની સૌથી મોટો પડકાર માનવામાં આવે છે. પરંતુ ક્યારેક આ વિચાર યોગ્ય પણ લાગે છે. આ વિધાનના સમર્થનમાં કોઈપણ બે દલીલો જણાવો.
- 5) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લગભગ 100-150 શબ્દોમાં આપો. (4)
  - a) ભારતના નકશામાં નીચે દર્શાવેલ સ્થળને યોગ્ય ચિહ્ન તેમજ નામ દ્વારા દર્શાવો.
    - 1) અરવલ્લીનું સર્વોચ્ચ શિખર
    - 2) અરબસાગરને મળતી એક મુખ્ય નદી
    - 3) 20 સે.મી. થી ઓછો વાર્ષિક વરસાદ ધરાવતો વિસ્તાર
    - 4) કાંપવાળી જમીનનો વિસ્તાર (જુઓ પ્રકરણ - 9)

- b) એવી બે સમસ્યાઓ જણાવો જે સ્વતંત્ર અને નિષ્પક્ષ ચૂંટણીમાં અવરોધ રૂપ છે. તેમજ તેના ઉપાય જણાવો. (જુઓ પ્રકરણ-22)
- 6) નીચે આપેલા પ્રોજેક્ટ માંથી કોઈપણ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો. (6)
- a) એક મહિલા તેના બે બાળકો સાથે ગામમાં રહે છે. તે ગામમાં ઘરકામ કરે છે. તે તેના બાળકોને ભણાવવા માંગે છે પણ સફળ થતી નથી. તમે ગામના સરપંચની ઓફિસમાં જઈ મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ અંતર્ગત કાર્યક્રમો અને નીતિ વિષે જાણકારી મેળવો, ગામના સરપંચની ઓફિસમાંથી મેળવેલ માહિતીના આધારે અહેવાલ તૈયાર કરો. તેમજ બાળકોના શિક્ષણ અંગેના અલગ-અલગ ઉપાયો જણાવો.
- b) તમારા ગામ કે શહેરના સ્થાનિક ક્ષેત્ર કે જ્યાં તમે રહો છો ત્યાંના 10 ઘરોનું સર્વેક્ષણ કરો. ત્રણ અલગ-અલગ ઉંમર સમૂહ અને જાતિ જાણવાનો પ્રયત્ન કરો. સર્વેક્ષણ નીચે દર્શાવેલ કોઠા મુજબ કરો.

અનુ.નં.	વયજૂથ (વર્ષ)	પુરુષોની સંખ્યા	સ્ત્રીઓની સંખ્યા	કુલ સ્ત્રી પુરુષોની સંખ્યા	જાતિ પ્રમાણ

કોઠામાં આપેલ માહિતીના આધારે મુખ્ય સમૂહની જ્ઞાતિ ઓળખો. વયજૂથ મુજબ જાતિ પ્રમાણની ટકાવારી કેવી છે? શું તે વધે છે કે ઘટે છે ? મળેલ આંકડાકીય માહિતીના આધારે એક અહેવાલ તૈયાર કરો. તમે મેળવેલ તારણોની આપણા સમાજ પર કેવી અસર પડશે ?